

УДК 347.965.3

Назаренко П.Г.¹, Руденко М.В.²

¹канд. юрид. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. Ю-119сп НУ «Запорізька політехніка»

ПОВЕДІНКА АДВОКАТА У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: МОРАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Кожний має право на захист, відповідно до свободи вибору свого захисника та в межах економічного стану особи. Діяльність захисника має певною мірою однобічний характер, оскільки вона обмежена рамками з'ясування лише обставин, які виправдовують обвинуваченого, або пом'якшують його вину, або виключають його кримінальну відповідальність. У кримінальній справі захисник не має особистого інтересу. Вся його діяльність спрямована на захист інтересів підзахисного, на надання останньому кваліфікованої юридичної допомоги.

Частіше всього адвокат зіштовхується з складними справами кримінального судочинства, що можуть вплинути на його особисті емоції, переживання та психічний стан. У простої людини такі справи викликають різне відношення до підозрюваної або обвинуваченої особи та частіше всього яскраво виражені емоції співчуття та жалю до потерпілої особи та

його сім'ї. Але адвокат повинен мати свого роду імунітет до даних осіб, які б могли створити суспільну небезпеку і захист яких він здійснює.

В даному випадку моральність поведінки адвоката зовсім не чіпають неписані правила моральності, відомі всім, вона має місце у його високих професійних якостях, які виражаються відношенням до свого клієнта в рамках його прав на захист та свободу, суду та інших учасників справи.

Беручи участь у вирішенні питань, пов'язаних із захистом особи, надаючи оцінку вчинкам і діям людей, розкриваючи їхній психологічний зміст, захисник повинен мати на це моральне право. Бути принциповим, чесним, непримиренним до порушення прав і законних інтересів своїх підзахисних, мати власну думку, не піддаватися сугестивності, уміти відстоювати свої переконання і позиції, а також не піддаватися власним людським переживанням.

Моральність професійної поведінки адвоката можна прирівнювати до правил адвокатської етики. Вони містять в собі принципи, що є фундаментом для становлення моральності поведінки адвоката. До влучного прикладу можна віднести п. 1, ст. 8 Правил адвокатської етики : «У межах дотримання принципу законності адвокат зобов'язаний у своїй професійній діяльності виходити з переваги інтересів клієнтів перед своїми власними інтересами, інтересам колег, партнерів, співробітників, законних представників клієнтів або їх опікунів, піклувальників та інших осіб, а також перед будь-якими іншими міркуваннями». З даного принципу до моральності поведінки адвоката можна віднести перевагу інтересів клієнта перед власними інтересами. Пояснюється тим, що насамперед адвокат виконує свою професійну діяльність, що базується на його обов'язках перед клієнтом, і ніяким чином не повинні виконуватись на поведи у своїх почуттів.

Будь-які обставини не повинні впливати на об'єктивність та неупередженість адвоката при виконанні ним своїх обов'язків перед клієнтом. У поведінці захисника повинні проявлятися незмінна стриманість і коректність стосовно всіх учасників судового розгляду, інтелігентність і висока моральність.

Професійний обов'язок адвоката – бути принциповим і послідовним у захисті. Для успішного здійснення своєї діяльності адвокату необхідно сформулювати власну правову позицію. Загальним правилом для захисника є відповідність здоровому глузду і бажанню свого клієнта. Захисник не має права здійснювати тиск на підзахисного щодо обрання тієї чи іншої позиції у справі. Однак, безумовно, треба визнати правильною практику роз'яснення підзахисному можливих варіантів перебігу подій при обранні тієї чи іншої позиції захисту.

Можна зробити висновок, що здійснення адвокатської діяльності в кримінальному судочинстві має певні емоційні моменти, що можуть прямим

шляхом виявитись у безпосередніх наслідках здійснення такої діяльності, але моральність, етика професійної поведінки адвоката не повинна цього допускати.

Адвокат повинен опиратися на правила адвокатської етики, що містить в собі перелік принципів, на яких базується моральність професійної поведінки. До змісту адвокатської етики можна внести норми моралі і моральності, що виражаються в певних правилах, створених і діючих у різних сферах професійної діяльності адвокатів і наповнюють принципи адвокатської етики змістом, конкретизують їх. Тобто етика містить в собі моральність поведінки, а ця моральність доповнює етику, вони залежать один від одного, створюючи фундамент задля їх тісного зв'язку.

Якщо сама адвокатська діяльність буде спрямована не на розуміння ситуації, в яку потратила особа, та вирішення шляхів тактики захисту, а спрямована на її співчуття, то так званий «синдром емоційного вигорання» (подібний стан розвивається у схильних до співчуття людей, частіше в професії в сфері взаємовідносин «людина – людина») нашкодить інтересам клієнта і унеможливить ефективність захисту.

Тому у своїй діяльності, адвокат повинен постійно підвищувати не тільки свій професійний рівень (знання чинного законодавства та судової практики), але й професійні (психологічні) навички.